

© Adnan Sokol

PROF. GÜLER
ERTAN

Büyükköy Belediye
Sanat Danışmanı

VAN GOGH'UN KÖYLERİ

BU SAYIMIZDA son olarak gittiğim Van Gogh'un Avrupa köylerindeki gördüklerimi sizlerle paylaşmak istedim. Hayal gücünüzü geçmiş zamandaki bilgilerinizle birleştirdiğinizde "masalsı portrelerin" canlanmış halidir.

Cenevre'den başlayan bu turumuzda Van Gogh'un yaşadığı yerlerin yanı sıra, hangi resmi nerede yaptığını, son tedavi gördüğü ve son resmini yaptığı hastaneyi gördük. Bunların yanı sıra antik Roma köyü olan San Remo'ya, lavanta tarlalarına ev sahipliği yapan Aix en Provence'den tarih ve sanat duygularını yaşatan sokakları ile Avignon'u gezerken de rengarenk ağaçların dökülmesi sonucu çok güzel ama hüzünlü sonbaharı yaşatan parkları izledik. Dünyaca tanınan ve kaliteli olan Evian sularının kaynağı bulunan Evian kentinde ise sokaktaki çeşmelerden akan en pahalı olarak satılan Evian marka suları para vermeden boş şişelerimize doldurduk. Hepimizin bildiği gibi Avrupa'da en pahalı içecek su. Bu keyfi yaşadıkdan sonra, 1960 yılından günümüze "Animasyon Film Festivali" ile dikkatleri üzerine çeken Annecy kentine hareket ettik. Buradaki en önemli eser ise 1132 yılında inşa edilen, "Cenova Kontlarının Malikanesi" ve "İsle Kalesi". Bunlar; Annecy Gölü'nün suları içinde unutulmayacak bir görüntü sergilemekteydiler. Günümüzde ise tarih sayfalarında yer alan buradaki Kale Saray, adliye sarayı, hapisane ve müze haline getirilmiş. Annecy gölünün iki kenarı ise şirin ve güzel yiyecek yerleri ile değişik tatlar sunmaktaydı. Örneğin Fransızların nefis soğan çorbası gibi...

Paris'ten daha eski olan M.Ö. 1. yüzyıla dayanan, ülkenin önemli ticaret ve kültür kenti olan Lyon'dayız. Benim burada ilgimi çeken; eski kentin hiç bozulmadan günümüze kadar gelen dar parke taşlı sokaklarıydı. Geçmişine ve kültürüne değer verildiği için bu şekilde günümüze ulaştığını düşünüyorum. Lyon'un etrafını saran dağları, eski Lyon St. Jean Katedrali, St. Martin D Ainay Bazilikası, Opera Binası, Rhone ve Saone nehirlerinin keyfini çıkardık. İtalya'da can güvenliği olmadığı için Fransa'ya kaçan 7 Papa'nın yerleştiği, 100 yıla yakın bir süre papalığın merkezi olan Avignon'da

Papalık Sarayı'nı ve UNESCO dünya miraslarından sayılan Pont St. Benezet köprüsünü ziyaret ediyoruz. Sonra, Ekspresyonizm'in öncülerinden olan ressam Van Gogh'un sanat tarihindeki en önemli eserlerinden "Cafe Terrace at Night", "La Chambre de Van Gogh" ve "Sun Flowers" serilerinin ilham kaynağı Arles'e gidiyoruz. Burası, Van Gogh'un ütopyik bir sanat kolonisi kurmak için yerleştiği ve 1981 yılından itibaren dünya mirasları listesinde yer alan bir kent. Yine burada Van Gogh'un gözetim altında tutulduğu ve ünlü eseri "The Starry Night"ı resmettiği St. Paul Mausole kliniğini ziyaret

ediyoruz. Günümüzde ise bu klinik, sanat merkezi olarak vakıf tarafından korunmakta. Din adamı olan babası, Van Gogh ismini verdiği birinci oğlunu kilisenin bahçesine gömmüştür. İkinci oğlu dünyaya geldiğinde aynı ismi ona da vermiştir. Psikologlar, Van Gogh'un özgüveninin olmamasının ve sinir sisteminin bozulmasının, her gün o mezarın önünden geçerken kendi ismini görmesi sonucunda gerçekleştiğini savunmaktadırlar. Kardeşi Teo ile olan mektuplaşmaları, Van Gogh'un yapmış olduğu resimler hakkındaki doğru bilgileri bu mektuplardan öğrenebiliyoruz.

Yine bir bilgiye göre kardeşine yazdığı 600 küsur sayıda mektupta tüm resimleri hakkındaki duygularını dile getirmiş. Diğer bir açıdan baktığımızda ise dünyadaki yaşantımıza ve duygularımıza aynı zamanda doğaya değişik anlamlar katan olgu denilince aklımıza hemen renkler gelir. Çünkü renklerin gücünden yararlanırsınız. Çağın Göz Hastanesi'nin çıkarttığı "Gözden" isimli dergide şöyle yazmaktadır:

"Van Gogh; kendini bir dönem kendini sarı renk ile özdeşleştiren sanatçı bu rengi o denli etkileyici kullanmıştır ki bunun tercihten ziyade dünyayı sarı renkte görmesine bağlayan fikirler türemiştir. O dönem 'bipolar bozukluk' rahatsızlığı için kullanılan yüksük otu bunun başlıca sebebidir. Kimine göre ruhsal sıkıntılarından kurtulmak için yüksük otuna sığındığı iddia edilen Van Gogh'un aldığı ilacın yan etkisi olan sarı yeşil 'diskromatopsi' nedeniyle dünyayı sarı yeşil ağırlıklı olarak gördüğü için tuvallerinde de ruhunu böyle yansıtmıştır."

Salon de Provence ise; kehanetleri nedeniyle kilise tarafından aforoz edilen Nostradamus'un son yıllarını geçirdiği ve ölmeden önce eserlerini tamamladığı, aynı zamanda semboller ile ölümsüzleştirdiği kehanetleri ile tanınmaktadır. Nostradamus'un evinin dış duvarları da; sokaklarda görebileceğiniz, binaların üzerine yapılan resimler gibi harika sokak sanatı eserleri ile donatılmıştı. 1503-1566 yılları arasında yaşayan Kahin Nostradamus'un Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ve Mısır'ın kaybedilişini içeren dörtlüğü şudur:

*"Bütün yasalar değişecek temelden
Türkiye'de işte böyle bir devrimle
Ve Mısır toprağı gidecek elden.
Para değişecek ve para birimi de."*

"Bin çeşmeli şehir" anlamına gelen Aix-en Provence, modern sanatın öncülerinden olan Paul Cezanne'ın memleketi olması ile tanınıyor. Küçük bir kasaba olmasına rağmen dört üniversitesi, Fransa'nın en pahalı evleri, yer altı suları, sabunları, sanat ağırlıklı çeşmeleri, lavanta tarlaları, Picasso'nun yaşadığı şatonun da bulunduğu ve Cezanne'ın ünlü eserine de konu olan St. Victoria dağı ile

dikkatleri üzerine çekiyor. Grasse'da ise tarihi Fragonard veya Galimard parfüm atölyelerindeki, dört bin çeşit çiçekten arıtılan esanslardan yapılan parfümlerin yapılışını gözlemledik. Her yıl limon festivali yapılan İtalya-Fransa sınırındaki Menton kasabasına geliyoruz. Bana ilginç gelen yanı ise bir festival düzenlenerek; halkın gelirini arttırmak için turizme değer vermeleri. Rehberimizin anlattığına

göre bu festivalde kullanılan limon kapasitesi için; bu kasabada yetişen limonlar yeterli gelmiyor. Diğer kentlerden limon getirerek kasabanın adını turizm açısından dünyaya duyuruyorlar. Sonuç olarak; sanata, sanatçıya, ekonomiye, geçmişinin tarihi eserlerine ve halkına değer veren küçük veya büyük ülkelerin günümüzde söz sahibi olduğunu söyleyebiliriz. **i**